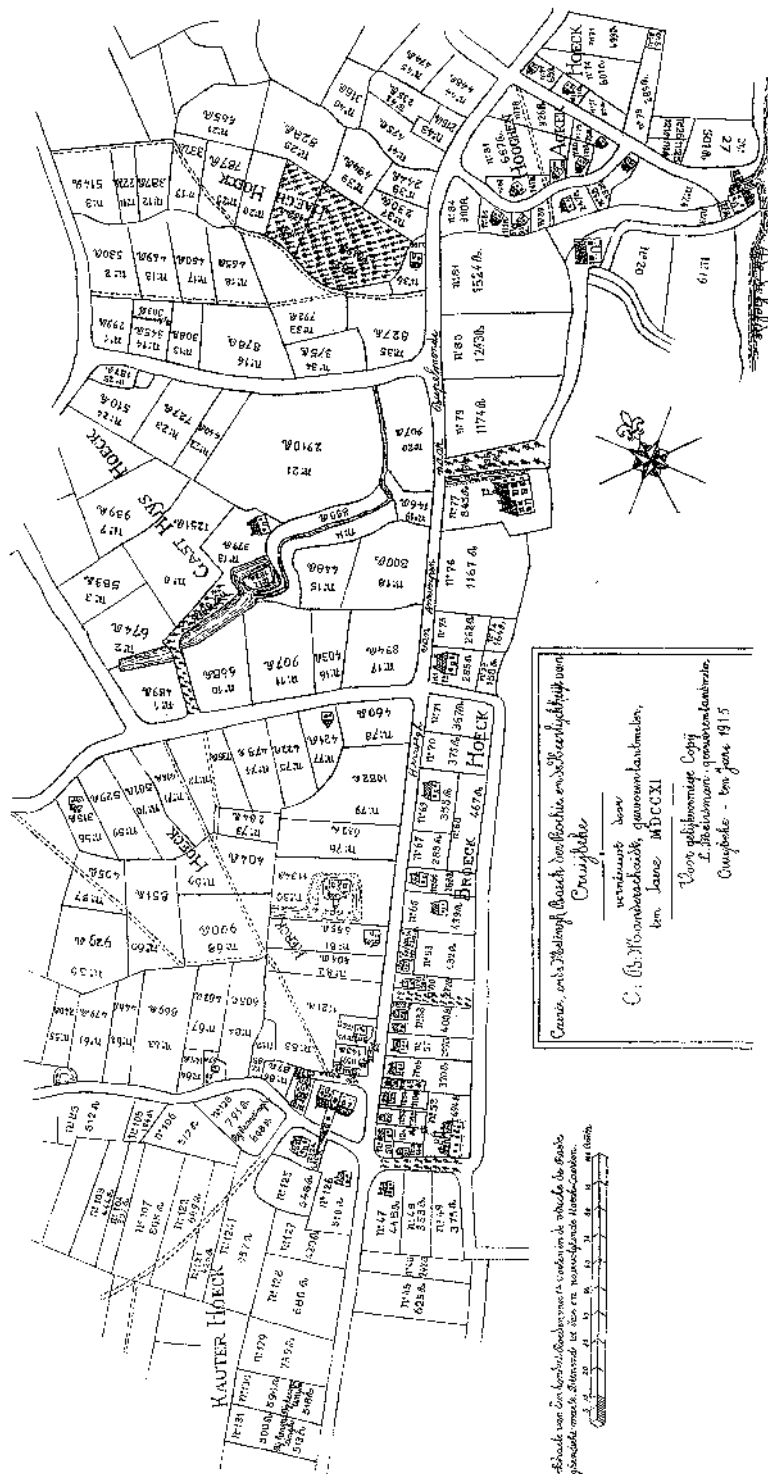

2 BIJLAGE 2: BIJLAGEN BIJ BOUWHISTORIEK EXTERIEUR

2.1 KAART CRUYBEKE, C.B. MANDERSCHAJDT, 1915

2.2 AANBIEDING VAN AANNEMER BRUSSELMANS, 20/09/2013

BERICHT. — Vooraleer ondertekend te worden zal de voorhandige formulier met den buitengewoon zegel of met het visa voor zegel moeten worden bekleed, ten koste en ter beaardigting des aanbidders.

AANBIEDING

Ik ondergeteekende *Brusselman Gebroeders* ondernemer van openbare werken, wunnende te *Ledeberg* verbind mij op al mijne goederen, zoo roerende als onroerende, de onderneming der vergrootings- en herstellingswerken uit te voeren aan de parochiale Kerk van Cruybeke, en dit volgens de bedingen en voorwaarden van het bijzonder lastenboek, vastgesteld door den Kerkraad, in zitting van 25 Januari 1911, van hetwelk bijzonder lastenboek, ik verklaar eene volledige kennis genomen te hebben, evenals van het algemeen lastenboek dat aan de onderneming toepasselijk is.

Ik verbind mij bovengemelde werken uit te voeren mits en voor de som van *106.686,74* fr.

In dit bedrag zijn begrepen de verscheidene uit te voeren werken, voor de hierna vermelde sommen :

(1)	AANDUIDING DER TE LEVEREN BOUWSTOFFEN EN WERKEN (2)	EEN- HEDEN (3)	HOEVEEL- HEDEN (4)	EENHEID- SOMMEN (5)	GEDEEL- TELIJKE SOMMEN (6)
1	Afbraak, de bouwmaterialen den eigendom zijnde van den aannemer, uitgezonderd den witten steen die zal moeten steen na steen geklasseerd worden, om aan den nieuwen voorgevel herplaatst te worden in dezelfde volgorde.	m3	265.664	3.00	796,48
2	Afbraak der daken, de bouwmaterialen den eigendom zijnde van den aannemer.	m2	327.20	4.00	327,20
3	Delfwerk en vervoer van de delvingen, en voor zooveel noodig het vereffenen van den grond binnen en buiten de gehooven	m3	248.792	6.60	149,28
4	Fundering met beton.	m3	112.100	12.00	1.345,20
5	Metselwerk der funderingen met klampsteen en cementmortel, inbegrepen het beplakken der muren op al hunne zijden met denzelfden mortel.	m3	99.986	20.00	1.999,72
6	Opgaaude metselwerk in klampsteen en gewonen waterkalkmortel, voegwerk begrepen.	m3	530.530	20.00	6.610,60
7	Parentwerk in witten steen van Gobertange of grès Lédien. (Balegemesche steen) hebbende eene gemiddelde diepte in den muur van 0.20 m. het buitendeel bekapt zooals de bestaande deelen.	m2	572.90	35.00	17.255,70
8	Gehouwen witten hardsteen van Gobertange of grès Lédien (Balegemesche steen) getrujd gelijkvormig aan de bestaande deelen.	m3	119.413	350.00	39.581,10
9	Herplaatsen van den voorgevel in witten hardsteen, met inbegrip van den noodigen nieuwen steen welke zou kunnen noodig zijn en gewonen waterkalkmortel, voegwerk begrepen	m2	293.16	5.00	1.465,80
10	Ardein (klein granit) fijn bekapt.	m3	1108	240.00	265,92
11	Iodenhars (teutre asphalté 5 mijm Bitumus II) stelsel Büsscher en Hoffman, of andere van dezelfde hoedanigheid.	m2	70.70	3.00	212,10
	Over te dragen				70.035,42

		Overdracht			70.035,41
12	Timmer in inlandsch eikenhout.	m3	8.309	240.00	1.641,21
13	Timmer in rood dennenhout.	m3	28.895	95.00	2.745,03
14	Schaliendak met beste inlandsche schalien gelijk aan die der bestaande daken, geplaatst op roode dennen planken van m. 0.14 x 0.025 m. en koperen nagels, met inbegrip van al het noodige loketlood van 15 kilos den vierkanten meter, en andere noodige bijzonderheden	m2	813.28	6.00	4.879,68
15	Voor het herstellen van al de schaliendaken van kerk, toren, enz. door het plaatsen van nieuwe schalien waar er ontbreken, met al het noodige werk begrepen	m2	919.80	0.50	459,90
16	Loodwerk van 17 kilos den vierkanten meter te plaatsen onder de dekstenen der gevels en rechthoekig langs de muren in de voegen van het metselwerk.	m2	903.550	0.50	451,78
17	Zinkwerk n° 16 (V. M.) of dergelijken, hebbende eene dikte van 0.00108 m. en wegende 7 1/2 kil den vierkanten meter.	m2	122.13	6.60	806,01
18	Zinkwerk n° 14 (V. M.) of dergelijken hebbende eene dikte van 0.00092 m. en wegende 5 1/2 den vierkanten meter	m2	94.08	5.50	517,41
19	Capuciene goten in zink n° 14 (V. M.) of dergelijken, hebbende eene doorsnede van 0.16 m., alle meters gedragen door eenen kloeken ijzeren haak, waardoor eene ronde ijzeren roede van 0.02 m. diameter	m.	52.00	3.50	182,00
20	Afleidbuizen in zink n° 14 van 0.10 m. diam., alle 2.00 m. gehouden door eenen kloeken gegalvaniseerden charnierhaak, met band boven de ijzeren afleidbuizen	m.	76.00	2.50	190,00
21	Afleidbuizen in zink n° 14 van 0.08 m. diam., alle 2.00 m. gehouden door eenen kloeken gegalvaniseerde charnierhaak, met band boven de ijzeren afloopbuizen.	m.	78.00	2.25	175,50
22	Zinken ontvangers in zink n° 14 aan de goten der zijbeuken volgens tekening.	st.	14	7.50	105,00
23	Ijzeren onderdeelen der afloopbuizen, zuiver gegoten, met twee kloeken ijzeren charnierhaken vastgezet, hebbende 0.10 m. diam. binnen.	st.	5	7.00	35,00
24	Ijzeren onderdeelen der afloopbuizen, volgens n° 21 voorschrijft, hebbende 0.08 m. diameter binnen	st.	16	7.50	120,00
25	Geschaafde spondeplanken in eikenhout van m. 0.18 x 0.03 m. met de noodige ijzeren winkelhaken en vijzen.	m.	92.50	4.00	370,00
26	Gotebodems in rood dennenhout, schalieerd van m. 0.14 x 0.025 m. enz.	m2	76.76	1.80	138,17
27	Gesmeed ijzerwerk der ankers door de beuken, 9.000 kil. den meter.	kg	1098.000	0.40	439,20
28	Voor verschillende ankeringsen en klein ijzerwerk.	kg	500.000	0.30	150,00
29	Ijzeren barren der vensters van m. 0.03 x 0.025 m. met oogen sluitnagels, wegende 5.840 kil. den meter en eene dekingslat van van 0.03 m. breedte in zink n° 18, alsook eenen				
Over te dragen					83.461,41

	Overdracht			83.461,-	
	band in loketlood iedere maal dat de ijzere barre door een moneel gaat.	k ^o	1959,320	0.45	881,-
30	Ijzeren tuimelaars der vensters in gesmeed ijzer, met charnieren, dekkingslatten, enz. wel waterdicht sluitende en hebbende eene dunne stalen koord, te plaatsen volgens zal aangewezen worden.	st.	12	15.00	180,-
31	Traliewerk in gesmeed ijzer volgens plan voor de groote magazijnvensters.	st.	5	30.00	150,-
32	Traliewerk in gesmeed ijzer volgens art. 29 voor de kleine magazijnvensters.	st.	2	25.00	50,-
33	Traliewerk in gesmeed ijzer volgens art. 29 voor de kleine vensters.	st.	2	20.00	40,-
34	Stalen poutrellen.	k ^o	673.240	0.15	168,3
35	Glaswerk in cathedrale glas in klok lood gezet.	m2	232.06	12.00	2.785,5
36	Plakwerk met witten facademortel.	m2	1527.33	0.90	1.374,-
37	Steenen vouten der kerk met zuiveren Boomschen papesteen, langs onder gemetst zonder centering, de vouten hebbende een halve steen dikte met, het volmetsen der hoeken of okselingen tot op de noodige hoogte, alles langs boven overstreken met eene dunne laag cementmortel.	m2	424.88	6.50	2.761,7
38	Steenen vouten van het magazijn in Boomsche papesteen, 1/2 steen dikte.	m2	31.50	2.50	78,7
39	Vloerwerk in steen van Basècles of gelijkvormigen, van grootte, kleur en stof gelijk aan de bestaande vloeren.	m2	229.75	7.50	1.723,-
40	Vloer van den koer in ceramieke voetpadsteenen, met cementmortel geplaatst.	m2	9.00	6.00	54,-
41	Vloer in den kolenstal met klinkaart op kant geplaatst met cementmortel.	m2	3.50	3.00	10,5
42	Vloer boven de vouten van het magazijn, inbegrepen de opvulling met kleinen broksteen en eene kloek laag cement en steenen getrokken.	m2	31.50	3.50	110,2
43	Buitendeuren van het portaal in zuiver eikenhout, vergaring van 0.04 m. dikte, met beleg van 0.025 m. met baguetten gesteken, met gesmede ijzeren lenen, speciaal slot, schuiven, grendels, nagels, enz. enz., alles uitgevoerd volgens bijzondere plans, het gesmeed ijzerwerk hebbende eene waarde van 50,00 fr.	m2	6.12	45.00	275,-
44	Binnendeur van het portaal hebbende eene vaste omlijsting van 0.08 m. dikte, de deuren hebbende hunne vergaringen van 0.04 m. gedeeltelijk met platte paneelen van 0.02 m. en gedeeltelijk met glas in lood gezet, alles uitgevoerd in zuiver eikenhout, met alle hang en sluitwerk in gesmeed ijzer en draaiende of speciale amerikaansche charnieren.	m2	5.89	45.00	265,-
45	Buitendeuren van het magazijn in zuiver eikenhout, de vergaringen hebbende 0.04 m. dikte, met beleg van 0.025 m.				
	Over te dragen				94.330,9

		Overdracht		94.380,5	
	met baguetten gesteken, met gesmede ijzeren lenen, speciaal slot, schuiven, grendels, nagels, enz. enz. alles uitgevoerd volgens bijzondere plans, het gesmeed ijzerwerk hebbende eene waarde van 40 00 fr.	m2	5,52	45,00	248,4
46	Binnendeur van het magazijn in eikenhout, de vergaringen van 0.035 m. dikte, met beleg van 0.02 met baguetten gesteken, met alle hang en sluitwerk in gesmeed ijzer, speciaal slot, enz.	m2	3,12	40,00	124,8
47	Kleine buitendeuren in zuiver eikenhout, de vergaringen van 0.025 m. dikte, met beleg van 0.02 m. met eenvoudig hang en sluitwerk in gesmeed ijzer	m2	3,78	25,00	94,5
48	Deuren in de onderste torenvensters in zuiver eikenhout, vergaringen van 0.025 m. dikte met beleg van 0.02 m. met haken, lenen en krammen in gesmeed ijzer en eene slaglat van m. 0.07 x 0.025 m. in eikenhout.	m2	18,40	25,00	460,0
49	Vensterramen van het magazijn in eikenhout, de ramen hebbende 0.04 m. dikte met buiten en binnenbeleg, met alle hang en sluitwerk, storseplanken en tabletten begrepen.	m2	8,66	18,00	155,8
50	Galmberden bestaande uit een raam in rood dennehout, met vergaringen uit stukken van m. 0.07 x 0.09 m. in de muren kleek vastgelegd met ijzeren haken.	m2	24,00	3,00	72,00
51	Trap te plaatsen in het magazijn in beukenhout, de steigers en terten hebbende 0.04 m. dikte, de vulsels 0.01 m. met groote en kleine balusters en handgreep, volgens bijzonder plan.	m2	20	7,00	140,0
52	Bekleeden van het plafond van het portaal met eiken planchetten van 0.03 m. dikte, met kornis, nervuren en kleine latten insgelijks in zuiver eikenhout, uitgevoerd volgens bijzonder plan.	m2	14,00	15,00	210,0
53	Plafondwerk in 't wit op roode dennen gekloven latten	m2	71,26	1,20	85,5
54	Plaatsen van twee nieuwe luchtgaten in het dak van den middenbeuk, gemaakt in lood van 0.005 m. dikte en hebbende dezelfde grootte als de bestaande.	st.	2	10,00	20,0
55	Opmetzen van het gemak met blauwe klompkens, gemakzitting in wit hout met gedraaide schijf, gemakpoort met afgesneden lucht en verluchtingsstelsel, met inbegrip van de zinken buis van 0.08 m. diam. gaande tot boven het plat dak.	st.	1	50,00	50,0
56	Pislen in wit gleierwerk, groot formaat, met de noodige looden buis met afgesneden lucht.	st.	1	18,00	18,00
57	Plakwerk met Portland cement, waterdicht van den beerput.	m2	11,70	2,00	23,4
58	Arduinen deksel van den put met arduinen omlijsting.	st.	1	20,00	20,0
59	Voor het plaatsen van gegalvaniseerden kloeken gevlochten ijzerdraad voor de openingen der luchtgaten in de verschillende daken.	m2	2,00	5,00	10,0
60	Plankieren in klinkaartsteen van Rupelmonde, op kant geplaatst en met cementmortel gemets, en eenen boord van twee steenen op kop geplaatst, gevende 0.18 m. breedte, alles geplaatst op				
Over te dragen					96.115,1

		Overdracht		
	het noodige bed zavel nadat de grond goed zal vastgestampt zijn geweest.	m ³	165.00	3.15
61	Rioolbuizen in verglaasde grès aarde van 0.18 m. diameter, met cement geplaatst, met aan iedere afleidbuis en ook daar recht over een dicht gecementeerd ontvangputje. dezen allen gedekt met eenen arduinen deksteen van 0.05 m. dikte geplaatst in eene idem omlijsting van 0.10 m. dikte met ijzeren ring en alle werk begrepen. te plaatsen volgens aanduiding van den bouwmeester.	m.	205.00	3.00
62	Kuischen van de groote kolommen der kerk door het afdoen van den mortel die ze bedekt, brengen in hunnen natuurlijken steen, zuiver opgekuischt en het hertoevoegen derzelve met inbegrip van het vervangen der geschondene steenen of het herstellen met cement metallique, hebbende hetzelfde kleur als den steen.	st.	8	50.00
63	Kuischen van de groote kolommen onder den toren zooals n° 62 voorschrijft, de eene door de andere genomen.	st.	4	200.00
64	Kuischen en herstellen der bogen van den beuk volgens n° 62 voorschrijft voor de kolommen.	st.	8	75.00
65	Kuischen en herstellen der groote bogen onder den toren volgens n° 62 voorschrijft voor de kolommen.	st.	2	150.00
66	Hervoeegen van de buitengevels alwaar het voegwerk geschonden of in slechten staat is.	m ²	208.40	0.70
67	Voor het onderschragen en opschooren met kloeke balken der bogen van den beuk, ten einde toe te laten de herstellingen aan de kapitelen en voetstukken te doen. Onderschragingen welke zullen verplaatst worden	st.	1	400.00
68	Voor het onderschragen en opschooren met kloeke balken der groote bogen onder den toren, ten einde toe te laten de herstellingen aan de kapitelen en voetstukken te doen.	st.	1	600.00
69	Plaatsen van eene afsluiting of schutsel om de Kerk van het nieuwe werk af te scheiden. kloek gemaakt met battens en een beschot in geklikte plancherplanken, desnoods de voegen langs binnen overplakt, en waarin de noodige deuren, voorzien van hang en sluitwerk, zullen aangebracht zijn, schutsel welke den eigendom blijft van den aannemer.	m ²	307.40	1.50
70	Voor het herplaatsen van de arduinen terten voor de groote deur der Kerk, metselwerk begrepen.	st.	1	25.00
71	Voor het herhangen der groote deur van de Kerk met nieuwe gesmede ijzeren lenen en ander ijzerwerk ter waarde van 100 fr.	st.	1	120.00
72	Voor het herhangen der deur van het tegenwoordig portaal, met al hare toebehooren en nieuwe gesmede ijzeren lenen en ander ijzerwerk, ter waarde van 75 fr.	st.	1	95.00
73	Som voorbehouden voor het herplaatsen van het hoogzaal met zijne kolommen, balken, roosteringen, nieuwe planken.			
Over te dragen				
				96. 113. 3.
				536. 2.
				615. 00
				400. 00
				800. 00
				600. 00
				600. 00
				185. 80
				400. 00
				600. 00
				461. 20
				25. 00
				125. 00
				95. 00
				101. 511. 7

Overdracht			
			101.544,74
	vloer, plafond, enz. enz. de zijanten omkeer makende in den middenbeuk volgens op het plan aangewezen is.	st.	1
74	Voor het met de meeste zorg wegnemen, bergen en herplaatsen van de orgelkas met al hare toebehoorten, nadat de spelen er door de zorg van het Kerkbestuur zullen uitgenomen zijn, alsook voor het verplaatsen en plaatsen van de doopvont en alle andere meubels.	st.	1
75	Som voorbehouden voor onvoorziene werken, zooals het uitnemen en herplaatsen van de spelen van het orgel en andere werken welke het Kerkbestuur noodig zal achten te doen uitvoeren, en te bewijzen door tegenrekeningen.	st.	1
76	Som voorbehouden voor het maken en plaatsen van het portaal der groote kerkdeur, uitgevoerd in zuiver eikenhout van Ljónië of Slavonië, de bijzondere stijlen hebbende m. 0.12 x 0.12 m. de vergaringen der deuren 0.04 m. dikte, de paneelen met plooiën langs eenen kant, van 0.015 m. dikte, het portaal hebbende eene dubbele deur, draaiende op kloeke charnieren, evenals twee enkele deuren sluitende met luchtpompen, ten keuze van den bouwmeester, alles gedoken met eenen plafond in eikenhout, uitgevoerd volgens de gegeven plans en bijzonderheden, evenals de kas ernevens en den trap leidende tot het hoogzaal, met alle levering en hang en sluitwerk.	st.	1
77	Voor het vergrooten van het portaal van den zijbeuk, derwijze dat er eene zijdeur kan aangebracht worden, verplaatsen der luchtpomp, opzuiveren en kuischen der bestaande deelen, nieuw plafond enz. en alle levering en werk begrepen.	st.	1
TOTAAL FR.			106.686,74

De gedeeltelijke sommen in de kolom (6) van den staat hierboven beschreven, hebben betrekking op de werken vermeld in de kolommen (2) en (4) uitgevoerd naar de voorschriften van bovengemeld bijzonder lastenboek; zij vervatten ook den kost van onderhoud der werken gedurende het waarborg-tijdstip en alle welkdanige onkosten.

Gedaan te Ledeberg

den 20 September 1913

DE AANBIEDER,

(Gcl.) Brucelman Frères

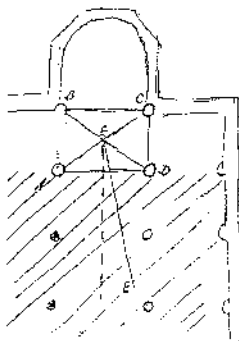
2.3 TECHNISCH ADVIES MR. VIERENDEEL, 10/07/1914

Bruges le 10/7/14.

VII 434. 6.4.

12

Avis de Monsieur Vierendeel
 Professeur à l'Université de Louvain
 sur la Tour de l'Eglise de Cruybeke

La tour de l'église est centrale.
 Le fût de la tour est octogonal, il repose par
 une base carrée sur les 4 piliers A.B.C.D.
 de l'entrée du chœur.

Au cours des travaux de restauration de l'église, la toiture des parties hachurées de rouge s'est effondrée entraînant les colonnes marquées de rouge; la tour, le chœur et les murs extérieurs sont restés debout.

Ces événements sont survenus il y a une mois environ.

Des craintes ont été exprimées quant à la stabilité de la tour; nous avons procédé à l'examen.

Voici les constatations que nous avons faites:
 1° Aucune trace de mouvement ou de décollement.

ne se constate là où les 4 piliers A.B.C et D traversent le carrelage de l'église, preuve que les pieds des piliers n'ont, du chef de l'éroulement survenu autour d'eux, subi aucun ébranlement.

2° Aucun décollement ni aucune crevasse ne se constate entre la base carrée de la tour et les toitures qui sur les faces A.B, B.C et C.D sont en contact avec elle.

Aucun décollement ne s'est constaté non plus entre les parois intérieures des voûtes du chœur et des chapelles latérales et les faces AB, BC et CD du carré de la tour.

Ces constatations jointes à celles du 1er prouvent que l'ensemble de la tour n'a pas été influencé par l'écroutement de la nef.

37 Pendant 15 jours après l'écroutement la tour est restée livrée à elle-même, puis, sans raison bien déterminante, on s'est décidé à établir sur la face AD deux étaux inclinés qui d'ailleurs d'après constatations faites n'étaient guère utiles et ne jouent aucun rôle de consolidation, preuve que la tour n'a pas besoin d'eux pour se maintenir. Avant de continuer les travaux il conviendrait cependant d'établir des étaux efficaces, c'est une question de prudence.

47 L'ensemble de la tour penche du côté de la nef, le maximum de son inclinaison se produit suivant une ligne E.E déviant légèrement de l'axe de la nef, le maximum de l'inclinaison de la tour est d'environ $2\frac{1}{2}\%$, soit un surplomb de 0,70 m^{tr} depuis la corniche de la flèche jusqu'au sol.

Les piliers B et C sont restés verticaux, ceux A et D se sont inclinés vers l'extérieur de façon à ouvrir les arcades BA, CD et DA, là est la cause de l'inclinaison de la tour.

Les piliers B et C sont restés verticaux parce qu'ils sont maintenus par les murs pleins extérieurs, ceux A et D ont pris du mouvement parce qu'ils sont isolés.

C'est évident d'ailleurs que ces mouvements étaient de très-loin et ont abouti à un état d'équilibre.

Les constatations des 1er, 2e et 3e prouvent que cet équilibre n'a pas été troublé par les écroulements survenus il y a un mois.

57 Le cœur des piliers A, B, C et D de la tour est conservé, ainsi que souvent il arrive dans les vieilles constructions; c'est là un point faible auquel il faut remédier par des injections en bon ciment Portland artificiel à prise lente genre Niel ou Rup. Cronfeste.

67 D'après les renseignements fournis sur place, le sol de fondation là où l'église est bâtie est de bonne qualité c'est du sable sans aucune présence de tourbe ou de vase.

Conclusions De toutes ces constatations nous tirons les conclusions suivantes :

A) La tour ne donne aucun signe de faiblesse. elle présente tous les indices d'une bonne stabilité. On peut la conserver.

B) On injectera le ciment les 4 piliers de la tour à cet effet on pratiquera de distance en distance de haut en bas des petits trous ronds de 1 cm de diamètre de mortier afin de bien répartir le coulis de ciment. Il conviendra de recourir pour ce travail à un spécialiste en ciment, par ex. à M. Mrs Groedel frères, Boulevard de Berg 28 Gand.

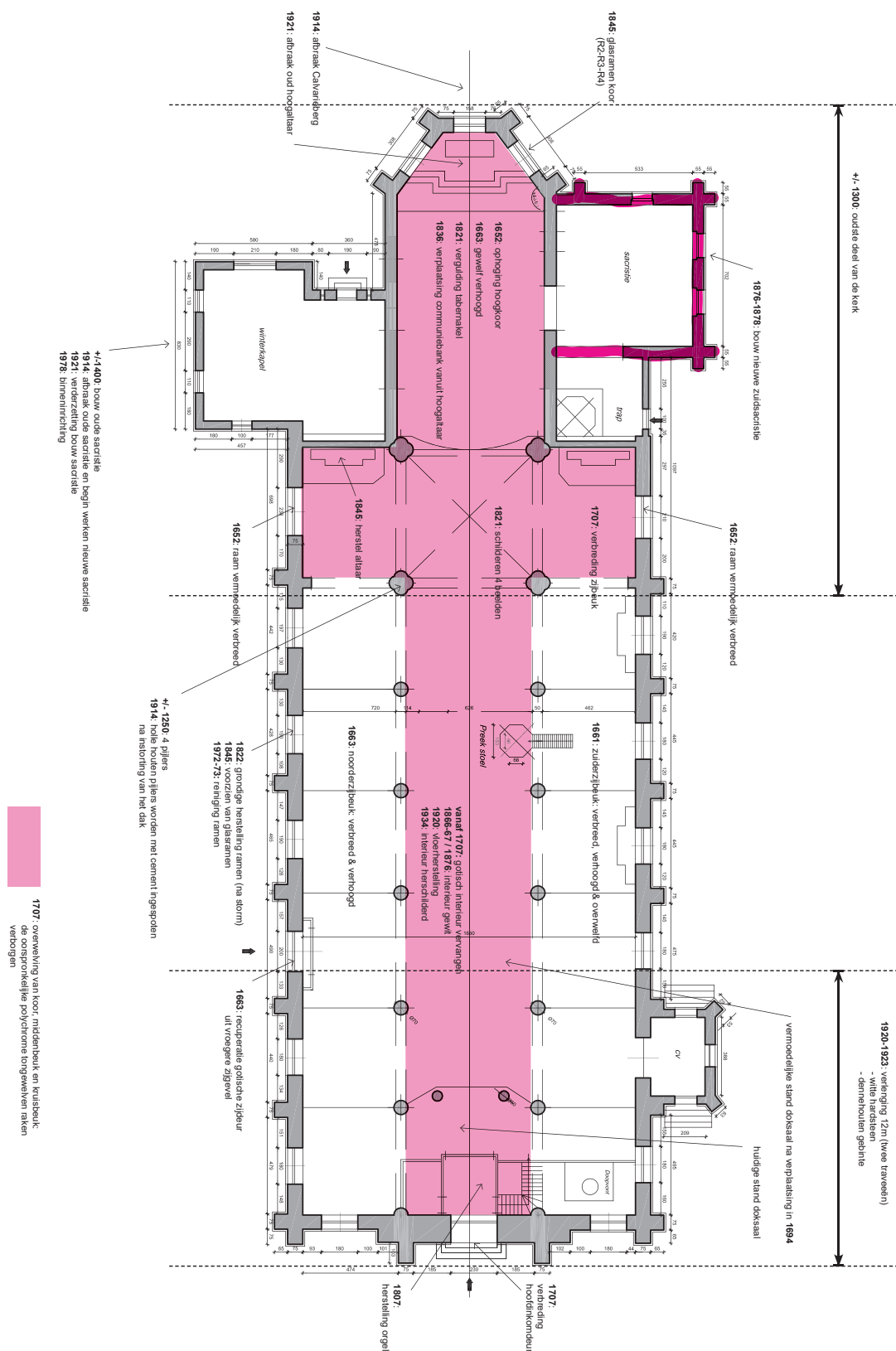
C) Les nouvelles colonnes et arcades de l'intérieur de la nef seront maçonnées au bon mortier ciment.

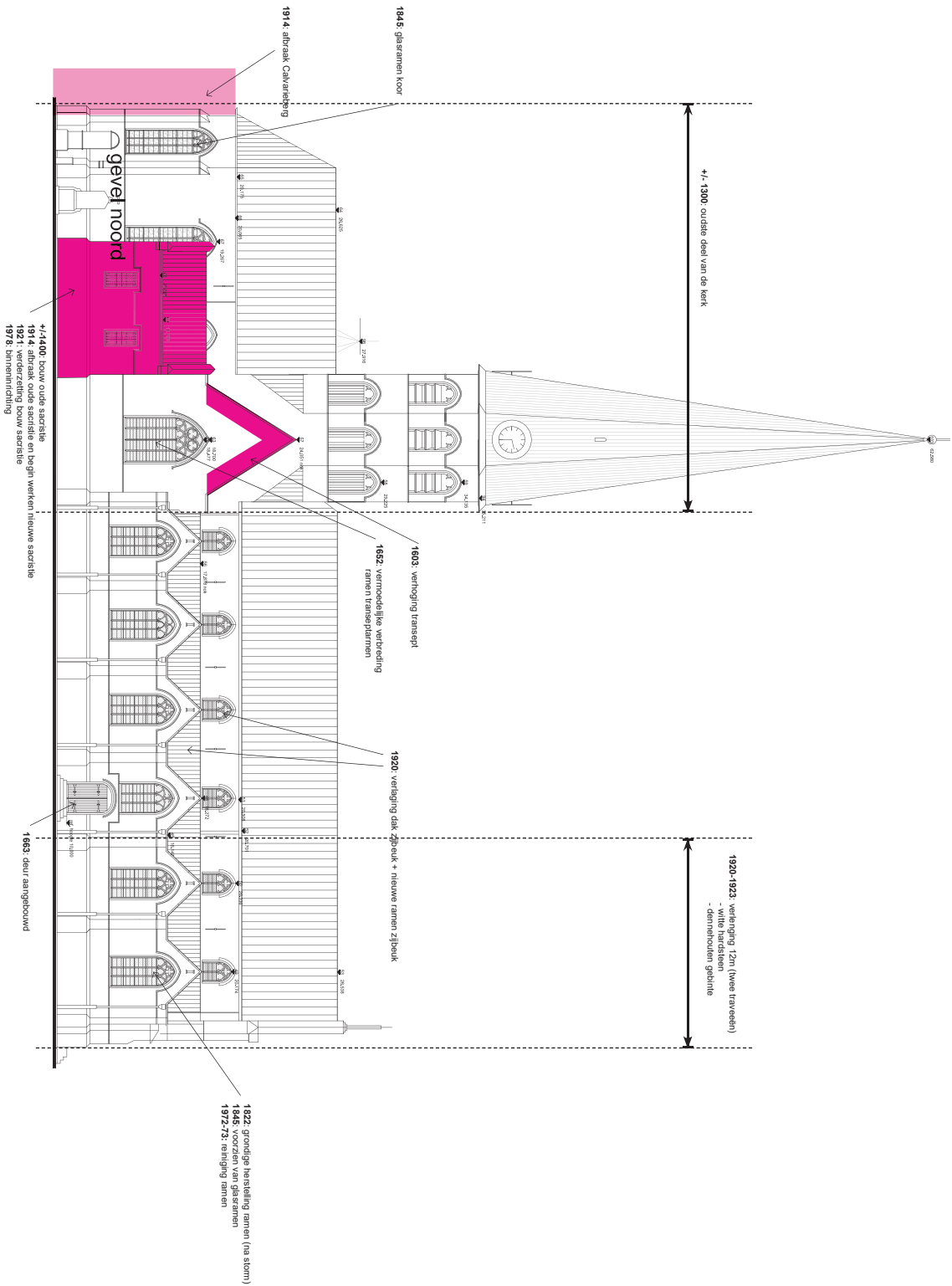
D) Avant de démolir les parties à renouveler, il conviendra d'étanchéifier efficacement la tour.

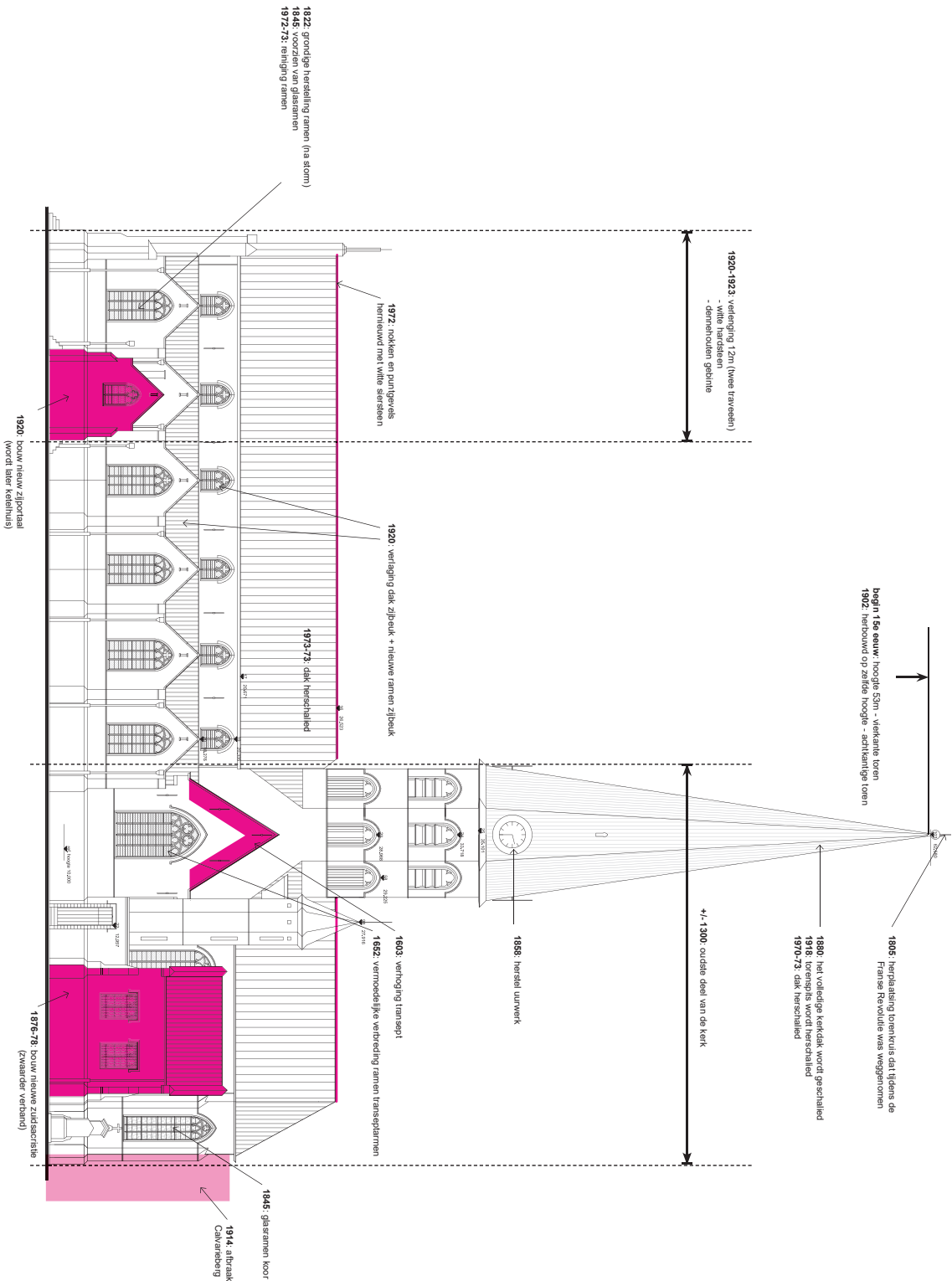
J. Vierendeel

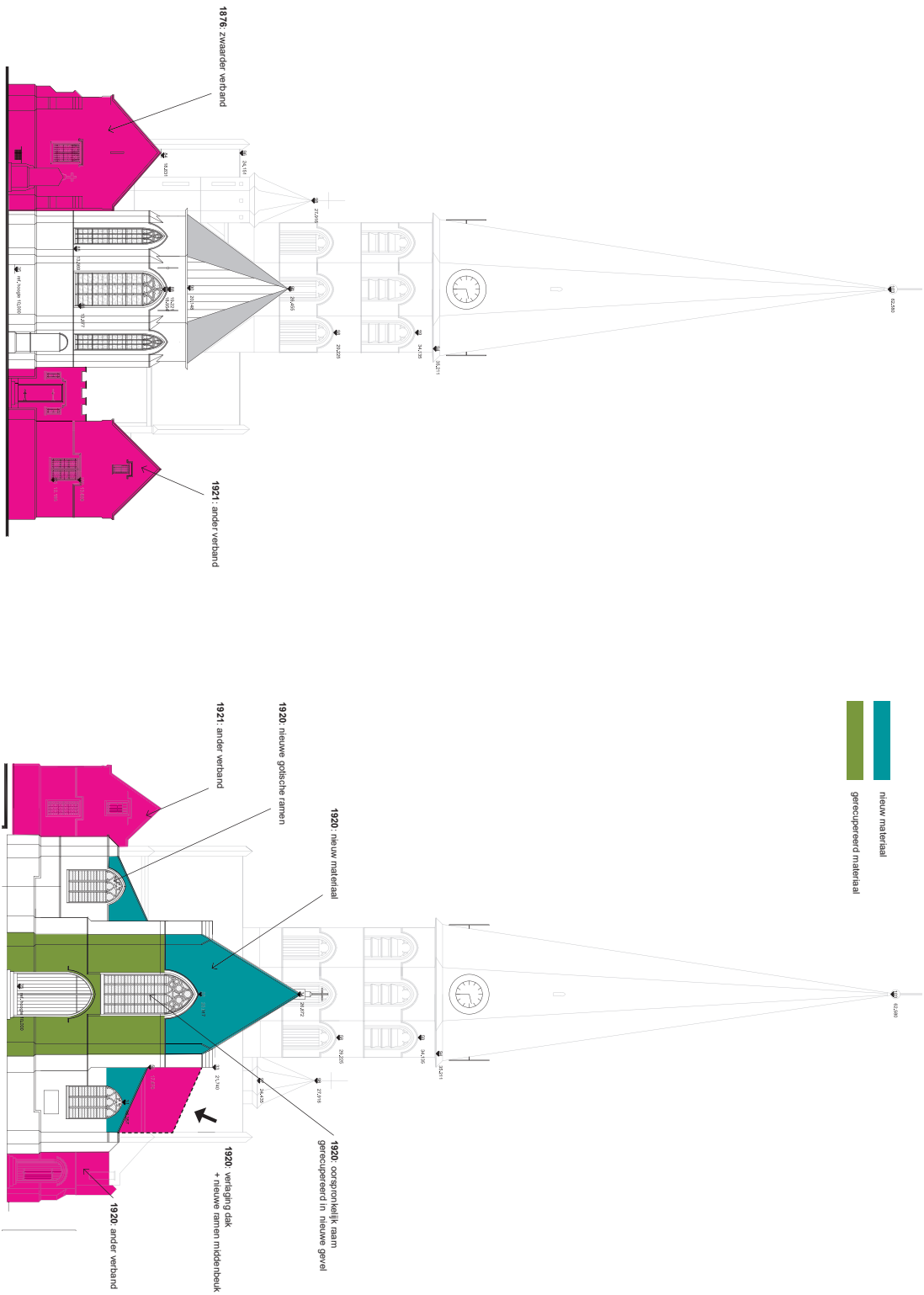
Remarque: avant de commencer les travaux de conservation de la tour de Cruyssche, en vertu d'un arrêté du 23 février 1914, les services de Paris de M. Vierendeel.

2.4 AANDUIDING BOUWSPOREN EN ZIJZIGINGEN OP PLAN EN GEVELS

2.5 KERKREKENINGEN

Kerkrekeningen

Herstellingen aan de kerk 1805-1907

Grote verbouwing van 1920-1922

1.1. Arch. Kerk II. 32. Kerkrekening 1803-1806.

- **1803** (blz. 7) Herstelling Beenderhuis, metsers M.Eeckelaert & J.Verbeeck, bet 63 gl.5st.
- **1804**
 - Blz. 8: Betaald aan Jacobus De Jonghe, temmerman, voor het leveren van houcknagels, (*kruisnagels*) lijn en arbeidsloon in de kercke 4 gulden 2 stuivers 6 oordjes aan Joseph De Cleen, koperslager over verscheidenen: 23 gl.
 - Blz. 9: op 8 november aan Joseph De Koninck, de smid, over leveringen van ijzerwerk, betaalt 7 gl. 19 st. 6 oord.
- **1805.**
 - 1 juli - 28 Messidor, jaar XIII, het Kruis wordt terug op de kerktoeren geplaatst.
 - 24 november: betaald aan J.De Koninck, smid, voor het leveren van ijzerwerk en wegens het onderhouden: 18.13.0.

1.2. II.33.

- **1806** (blz. 5) Op 28 december aan smid Joseph De Koninck, levering van ijzerwerk. item 29 dito aan de smid Joannes Lefebvre ook over leveringen van ijzerwerk.
- **1807** (blz. 5)
 - Op 30 mei aan Pieter Thielens, 6 dagen gewerkt aan de kerk 4,10.0.
 - Op 20 juni aan de orgelmaker over het stellen, repareren, kuisen en vernieuwen van verscheidene artikelen van het orgel en verscheidene leveringen: 350 gl.
 - Op 23 november aan Michiel Eeckelaert voor levering van kalk voor onderhoud van inwendige muragiën (muren) 2.10.0.

1.3. II.34. KERKREKENING 1807. Blad. Etat des revenus et des Charges de la Fabrique.

- 7 posten betreffende het onderhoud van de kerk en de klokken, meubilair, orgel, stoelen en onderhoud van Sacristie, lijnwaad enz.
- Ook: onderhoud van eigendommen foncières teruggegeven door het attest van 7 thermidor an 11(1805). Som in franken.
- Bij bemerkingen: reparaties gedaan aan de omheining van het kerkhof... Getekend: 10 Floreal an treize.

1.4. II.35. 1808

- Betaald aan de smid Joseph De Coninck voor ijzerwerk 5.19.6
- Blz. 3.- Betaald aan Dominicus Gedratiri, wonende te Gent over het witten onzer kerk 180 gl. Betaald over het gebruik van was-tobben, kuipen, emmers, tijdens het witten der kerk. Ook voor 't halen van water in 't schuren der kerk, alsook het "café tractement" aan 17 dochters voor 't schuren en kuisen der kerk = 1 gulden en een half oordje.
- Aan den diender voor 't witten en 't kuisen, 12 gl.
- Aan Jacobus De Jonghe timmerman, arbeidsloon en levering van hout, ook aan Jan Frans Geleyn over 't maken van eenen nieuwen "lijd-reep"(touw), de som van 33 gl. 10 oord.

1.5. II.36. 1809

- Aan Jacobus De Jonghe, meester-timmerman, inwendige kerk 38 gl.1 st.3 oord.

1.6. II.38. 1820

- Blz.2 Witten en verven van de kerk, kuisen van schilderijen, gebruik van kuipen en emmers enz. tot conservatie der kerkelijke effecten ten tijde van het "witten": 177 gl. 13 stuyvers 6 deniers courant.
- Blz.3. Afborstelen der inwendige muragiën en boenen der boenderiën, 20 gl.
- Aan Frederik Fierelafijn, reparaties en levering van ijzerwaren 5 gl. 15 St.
- Aan reparaties en herstellingen der schade welke geschied is aan de kerkevensters, door de overgrote wind den 2 maart 1820 165 gl. 4 st.

1.7. II.39. 1821

- Blz.3 Aan C.B. Pilaet, vergulder en schilder tot Temse, over versieren van beelden en in 't wit stellen van den altaar van O.L.Vrouw 212 gl.19 st.
- Op 17 december (blz.5) aan Jozef Verbeeck voor reparatie aan kerkevensters en aan de pastorie 33 gl. 7 St. 6 deniers.
- Aan J.De Maeyer, schaliedekker te Hoboken, reparatie aan de kerk en pastorie.
- Aan de smid Fredericus Fierlafijn, voor arbeid en levering, 3 gl. 16 st. 6 den. en smid De Coninck voor arbeid 13 gl. 10 st.
- In juni: het tabernakel van den Hooghen Altaar in de kerke van Cruybeke, vergult en geschilderd op last van den pastoor.
- Lijm en krijt wit voor het gelijk maken van den grond (plamuren) voor 15 stuyvers.
- Verven en vernis 3 gl. 18 st.
- 7 boeken goud aan 24 stuyvers = 168 stuyvers 8 gl. 8 St.
- 14 dagen en 2 schof arbeid aan 24 stuyvers = 17 gl. 8 St.
- Voor tafel kosten voor een periode van 14 dagen aan 14 stuyvers per dag geeft 9 gl. 16 st. vergulden op 9.2.1821 door C.B. Pilaet 40 gl. 5 St.

1.8. II.41. 1822

In 1822 heeft een omvangrijke herstelling plaats:

- Aan Joannes Verbeeck, metser, over invulling der kerkmuur, witten hiervan en leveren van 1.000 Boomse steen, dit voor 44 gl 15 St. 6 den.
- Voor 't zelve aan Pieter Thielens, metser-diender 12 gl.
- Aan Fidelis De Jonghe over rekeningen buiten het maken der ramen welke staan gebruikt te worden aan het pastoriehuis. 13 gl. 6 St. 6 den.
- Aan Paulus Verbeeck voor het leveren van kalk 28 gl. 19 st.6 den.

1.9. II.42. 1823 t.e.m. II.48.1838

- Enkel klein onderhoud aan de kerk van Cruybeke, bijvoorbeeld in 1836. De Communiebank wordt verplaatst, weg van het Hoogaltaar waar ze tot dan toe stond.
- **1845:** Volgens De Groodt, blz. 103 zouden alle schilderijen der kerk, der kapel en van het klooster, hersteld zijn door Jan Coucke, schilder te Gent.
- **1858:** Het kerktoerenuurwerk wordt hersteld.
- **Van 1838 tot 1874** bevinden zich slechts enkele rekeningen in het kerkarchief.

1.10.II.1. 1867

- o.a. werken aan het Beenderhuis.
- Kerkonderhoud, Schelleslags, witten der kerk, tweemaal 155 en 56,20 fr.
- Op 20 november levert Jef Jacobs steen (+/- 8.100 stuks) voor 77 fr aan 9,5 fr per duizend.
- Vertransporteerd door Alexander Debbaudt à 9,73 fr.
- **1868.** Kerkonderhoud, witten der kerk - tweemaal 155 fr. en 56,20 fr.
- Aan J.Firlefijn, ijzer en arbeid aan de vensters 214,86 fr. en reparatie kerk: 41,30 fr.
- Blz 6: gerepareerd en vernieuwd, venster, lijkdeur, kruis, totaal 2437,08 fr.
- **1874.** Onderhoud kerk : Borms - Firlefijn - Jan Maes 100,30 fr.
- **1875.** Clippeleyr voor reparatie der goten 12,09 fr. en Jan Maes, onderhoud der kerk 2,80 fr. J.Longerstaey - tabernakel verguld en beelden geschilderd 145 fr.
- **1876.** In het voorjaar wordt de kerk opgekuist en "gewit" door Jan Maes en Borms. (Jan Maes was ook kerkmeester), voor de som van 270,50 fr. In mei repareert Borms het kerkdak aan 38,78 fr.

1.11.Bouw van een nieuwe sacristij (1876).

- In het najaar van 1876 wordt begonnen met het bouwen van een nieuw sacristij aan de zuidergevel.
- Witte arduin wordt aangekocht voor de som van 230 fr. Schipper en handelaar aan "het Nieuw Veer", Jacobus (Kobe) De Volder levert 30.000 steen aan 10 fr. per duizend, zijnde 300 fr.
- Kerkmeester Van Heirbeeck betaalt 10,10 fr. aan de zavelstekers. Deze zavel, dienstig voor de mortel en als onderlaag van de vloeren, wordt gestoken in de Cauterhoek. Alras noemde men deze plek "de Kerkeputte". Deze plaats bestaat nog altijd, 't enden de "Bree-Wegels" De firma G.Pieters-Brijs levert de steen met mouluren voor de verfraaiing der nieuwe sacristij. Prijs 923,74 fr.
- De "Briqueterie Jozef Jacobs", een florissante steenbakkerij in de Scheephoek levert 34.300 steen en verzorgt ook het transport van witte steen, dit alles voor de som van 451,30 fr.
- Voor de nodige schaliën, nagels en de daglonen voor het dekken der sacristij ontvangt schaliedekker Borms de som van 339,9 fr.

Het was geen gouden tijd voor de fabrikanten en aannemers, de daglonen waren het uiterste minimum en veelal niet toereikend om het huisgezin in leven te houden. Kleine kinderen moesten al heel vroeg met vader mee om ook enkele centjes bij te verdienen...

- In november krijgt Jan Maes nog een laatste betaling voor het leveren van kalk, dagloon en allerlei voor afwerking van de ruwbouw der sacristij 1018,62 fr. Voor het smeedwerk ontvangen: "De Weezen Firlefijn" 150,84 fr. voor de sacristij en nog 12,23 fr. voor levering aan de kerk.
- In december nog: aan Serrure - witte steen voor sacristij: 260 fr.
- **1877**
 - Weduwe Jef Jacobs ontvangt 46 fr voor levering van 4 000 steen, nog steeds voor de nieuwe sacristij.
 - Aan Fil. Van Mjeghem, transport van steen, hout enz. 60,10 fr.
 - Clippeleyr voor goten aan sacristij en Kerk 435,55 fr.
 - J.Verbeeck, levering van hout en rekening van daglonen sacristij 1562,40 fr.
 - Casimir Verschooren voor transport van witte steen sacristij 127 fr.
Deze was bakker van beroep en woonde in de Molenstraat, hij was een der zonen Verschooren van 't Nieuw Veer in de Scheephoek. Met zijn bakkerskar en -paard deed hij vervoer in drukke tijden voor de familie, handelaars en winkeliers...
 - Aan Jan Maes voor werk aan de sacristij 92,07 fr.
 - In maart aan mr. Delree, levering van een ijzeren kolom voor sacristij 43,39 fr.
 - F. Verbeeck voor 3 plans en reiskosten betreffende sacristij 45 fr.
- **1878** – werken aan sacristij

• D'Hondt-De Jonghe, steenhouwerij	voor sacristij	26,29 fr.
------------------------------------	----------------	-----------

• G. Broelinckx	ramen	“	“	63,42 fr.
• M. Serrure	honoraires	“	“	52,26 fr.
• M. Serrure	reiskosten	“	“	12,00 fr.
• verzekering				12,70 fr.
- 1880 – werken aan de kerk				
• Aan Jan Maes,	werk aan de kerk			205,22 fr.
• Longerstaey,	schilderen			200 fr.
• Verbeeck				165 + 180 + 80 fr.
• betaald aan	schaliedekkers			162,70 fr.
- 1882 (blz. 50) Clippeleyr, nieuwe goten aan de kerk				
				113,90 fr.
- 1883 (blz. 54) aan H.Frlefijn, onderhoud der kerk:				
				51,61 fr.
- 1885 (blz. 69)				
• Witten der kerk door Borms-De Sutter				159,20 fr.
• Witten der kerk, aan wezen Verbeeck				33 fr.
- 1886 / 1887 (blz.80) Borms-De Sutter, herstelling dak der kerk				
				68,80 fr.
- 1888 (blz. 85)				
• Weduwe Jacobs, levering van steen 13,63 fr. en Janus De Volder				78 fr.
• aan Longerstaey, schilderen van Calvarieberg				320 fr.
• wezen Firlefijn, onderhoud der kerk				4 Fr. + 71,05 fr.
- 1889 (blz. 86)				
• wezen van Esbeeck, vervoerkosten				10 fr.
• levering van steen Janus De Volder				19 fr.
• Jan Maes, onderhoud sacristij e.a.				75,01 fr.
• Livinus Verbeeck in kerk				106,67 fr.
• wezen Firlefijn onderhoud kerk				...
- 1891 Borms voor levering schaliën				
				77,70 fr.
- 1892 schaliedekker Borms				
				148,75 fr.
- 1893 Jacobs voor levering steen				
- 1894 Verbeeck Livinus - vensters Kerk				
				261,79 fr.
- 1896 Borms, witten der kerk				
				222,06 fr.
- 1899 Borms-De Sutter, dak der kerk				
				79,77 fr.
- 1901				
• betaald aan schilder Maillard: schilderen O.L.Vrouw Hemelvaart				500 fr.
• opkuisen schilderij Hoogaltaar en Blasius Altaar				500 fr.
- 1902				
• Levering steen door Jacobs				10,55 fr.
• Verbeeck: hulp aan schilderijen				40,71 fr.
• Eeckelaert: metselwerk				57,45 fr.
